

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Μεταπτυχιακή διατριβή

BAUHAUS: ΟΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΙΔΡΥΣΗΣ,

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ

ΚΑΙ Η ΔΙΑΧΥΣΗ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ ΤΟΥ

Αβραάμ Χοιροδοντής

Λεμεσός 2021

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΝ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

BAUHAUS: ΟΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΙΔΡΥΣΗΣ,
Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ
ΚΑΙ Η ΔΙΑΧΥΣΗ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ ΤΟΥ

Αβραάμ Χοιροδοντής

Λεμεσός 2021

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Αβραάμ Χοιροδοντής, [2021]

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της μεταπτυχιακής διατριβής από το Τμήμα Καλών Τεχνών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα την επιβλέπουσα καθηγήτριά μου Δρ. Μαρία Γ. Μόσχου τόσο για την εμπιστοσύνη και τη στήριξή της όσο και για τις πολύτιμες συμβουλές, τις βιβλιογραφικές προτάσεις, τις εποικοδομητικές επισημάνσεις σε θέματα μεθοδολογίας και επεξεργασίας των περιεχομένων της παρούσας διατριβής. Τις θερμές μου ευχαριστίες οφείλω να απευθύνω και στον Δρ. Αντώνη Δανό για την άψογη συνεργασία κατά τη διάρκεια του μεταπτυχιακού προγράμματος. Επίσης, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στους Φειδία Παυλίδη, για την ωφέλιμη συμβολή του, και Παναγιώτη Ζήνωνος, για τις βιβλιογραφικές του εισηγήσεις σε θέματα ευρωπαϊκής ταυτότητας. Κλείνοντας, ευχαριστώ τον Υπεύθυνο Τύπου της αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο, Χαράλαμπο Μεταξά, τη Νάταλη Στυλιανού του Goethe-Institut Κύπρου και την Άντρια Παρματζιά, για την πολύτιμη βοήθειά τους σε ζητήματα που με απασχόλησαν κατά την εκπόνηση της διατριβής.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διατριβή καλύπτει ένα ευρύ χρονολογικά, θεωρητικό, ιστορικό και πολιτικό φάσμα που ξεκινά περίπου από τα μέσα του 19ου αιώνα και καταλήγει στη σημερινή εποχή. Οι θεματικές της ενότητες αναλύουν το πολιτικό, ιστορικό, και εκπαιδευτικό υπόβαθρο του Bauhaus και αναδεικνύουν την επιρροή του μέχρι σήμερα. Η διατριβή έχει ως στόχο, αρχικά, να αναλύσει το χρονικό ίδρυσης της σχολής του Bauhaus, συμπεριλαμβανομένων των έμμεσων και των άμεσων πρόδρομών της. Ο επόμενος στόχος της είναι να διερευνήσει το χρονικό λειτουργίας του Bauhaus, αναλύοντας τη διοίκηση και τα προγράμματα σπουδών, στο περιβάλλον ανόδου και επιβολής του Εθνικοσοσιαλισμού. Στη συνέχεια, η διατριβή στοχεύει να παρουσιάσει τη διάχυση των ιδεών της σχολής του Bauhaus σε διεθνές επίπεδο, εστιάζοντας στις πολιτικές και πολιτιστικές εξελίξεις στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ο τελευταίος στόχος της διατριβής είναι να δείξει, μέσω της παρουσίασης της πρόσφατης πρωτοβουλίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημιουργία του *Νέου Ευρωπαϊκού Bauhaus*, πώς οι ιδέες του Bauhaus εξακολουθούν και στον 21ο αιώνα να απασχολούν τους τομείς όχι μόνον της καλλιτεχνικής δημιουργίας αλλά και της διαμόρφωσης της ευρωπαϊκής ταυτότητας.

ABSTRACT

This dissertation covers a wide chronological, theoretical, historical and political spectrum that begins around the middle of the 19th century and ends in the present times. Its themes analyse the political, historical, and educational background of the Bauhaus and highlight its influence to this day. The first aim of this dissertation is to analyse the chronicle of establishment of the Bauhaus school, including its direct and indirect precursors. Its next aim is to investigate the operation of the Bauhaus, by analysing the administration and curricula, in the context of the rise and enforcement of National Socialism. This dissertation then aims to present the international dissemination of the ideas of the Bauhaus school, focusing on the political and cultural developments taking place in the United States. The final goal of this dissertation is to demonstrate that, even in the 21st century, Bauhaus ideas are still influential not only in the fields of artistic creation and design, but also in the formation of a European identity, through the exploration of European identity issues and the examination of the newest European Commission initiative regarding the establishment of the *New European Bauhaus*.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	iv
ABSTRACT.....	v
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.....	vi
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	viii
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Προϋποθέσεις ίδρυσης του Bauhaus στο περιβάλλον ενδυνάμωσης του γερμανικού εθνικισμού.....	5
1.1 John Ruskin, William Morris και το κίνημα Arts and Crafts.....	7
1.2 Ο Hermann Muthesius, η Deutscher Werkbund (1898-1927) και η αλλαγή παραδείγματος στην παραγωγική διαδικασία των εφαρμοσμένων τεχνών.....	13
1.3 Η συμβολή του Henry van de Velde στην ίδρυση του Bauhaus	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Bauhaus: Διοίκηση και προγράμματα σπουδών στο περιβάλλον ανόδου και επιβολής του Εθνικοσοσιαλισμού.....	23
2.1 Το Bauhaus υπό τον Walter Gropius (1919-1928): Η αρχική αποδοχή και η μετέπειτα ρήξη με τη γερμανική κυβέρνηση.....	24
2.1.1 Το μανιφέστο του Bauhaus και οι καταστατικές του ιδέες (1919).....	24
2.1.2 Οι στόχοι του Gropius και η θέση της αρχιτεκτονικής στο πρόγραμμα σπουδών του Bauhaus	28
2.1.3 Οι ιστορικο-πολιτικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια της θητείας του Gropius (1919-1928)	32
2.1.4 Η ανοδική πορεία του Εθνικοσοσιαλισμού κατά τη διάρκεια της θητείας του Gropius (1919-1928)	33
2.2 Το Bauhaus υπό τον Hannes Meyer (1928-1930): Η σχολή στο στόχαστρο του Εθνικοσοσιαλισμού.....	35
2.2.1 Οι αντιλήψεις του Meyer για τη θέση της αρχιτεκτονικής στο πρόγραμμα σπουδών του Bauhaus	35
2.2.2 Οι ιστορικο-πολιτικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια της θητείας του Meyer στο Bauhaus (1928-1930).....	38
2.2.3 Η πορεία του Εθνικοσοσιαλισμού κατά τη διάρκεια της θητείας του Meyer (1928-1930)	39
2.3 Το Bauhaus υπό τον Ludwig Mies van der Rohe (1930-1933): Η επικράτηση του Hitler και το κλείσιμο της σχολής.....	39